

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsakega prvga in tretjga četrtega meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Narodna in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 20.

V Ljubljani, 18. oktobra 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Dne 4. oktobra obhajali smo avstrijski narodi *god presvetlega cesarja Franca Jožefa I.*, prav slovesno ter prosili Boga, naj nam dobrotnega vladarja ohrani še mnoga, mnoga leta!

Papež Leon XIII. so v kljub svoji visoki starosti prav zdravi ter še vedno silno veliko delajo. Skoro vsaki dan sprejemajo škofe, poslane in katoličane iz raznih krajev sveta, poleg tega pa spisejo toliko lepih pisem, katera so namenjena katoličanom v poduk in navodilo. Tako so zopet za mesec oktober, ki je posvečen Kraljici sv. rožnega venca, razposlali prelepo pismo, v katerem pojasnjujejo bistvo sv. rožnega venca in njegovo moč. Sedaj pripravljajo okrožnico namenjeno katoličanom v Ameriki.

Državni zbor se je pričel dne 16. oktobra na Dunaju. Mnogo se govori, da bo vlada predložila državnemu zboru tudi nekaj takih postav, ki bodo posebno revnejšemu ljudstvu koristne. Mi nimamo mnogo upanja, da bi se v tem oziru res kaj posebnega sklenilo, ker je še vedno preveč liberalcev in kapitalistov v državnem zboru. Načrt nove postav za davke se vidi res še nekaj, toda pravijo, da bodo zopet postavili mejo, od katere naprej se ne bodo več računili dohodki, to se pravi, oni, ki trgujejo z milijoni, bodo zopet primeroma manj obloženi, kakor nižji stanovi. Pripravljajo se tudi nova kazenska postava. Tudi načrt te postav nam ni všeč, ker za mnoga hudodelstva določuje denarno kazen namesto ječe. Tu bodo seveda zopet bogatini na boljšem kakor reveži. Kaj je milijonarju plačati tisoč gld. kazni, revež pa, ki jih nima, moral bode v luknjo. — Govori se tudi o novih obrtnih postavah, koristnih manjšemu obrtniku. Minister pravosodja pripravljajo tudi postavo, po kateri bi se določili pametni možje v občinah kot sodniki v manjših prepirih; to bi bilo seveda dobro, ker bi se ljudem prihranilo mnogo potov in stroškov. — Delegacije v Budapešti so končane in odposlanci so vo-

jaškemu ministru dovolili vse, kar je letos več zahteval za vojsko kakor prejšnja leta. Vse to bi bilo lepo, samo ko bi znali tudi delati denar, kajti ljudje z davki preobloženi vedno težje zmagujejo stroške. Mnogokrat se čujejo tožbe, koliko stroškov imajo danes države zato, ker imajo toliko vojakov. Zračunili so tudi natanko, koliko pride plačati na eno leto za vsakega človeka. Po tem računu plača za vojaške potrebe vsak človek v Srbiji 2 gld. 95 kr., na Turskem 3 gld. 10 kr., na Bolgarskem 3 gld. 67 kr., v Belgiji 3 gld. 70 kr., v Rumuniji 3 gld. 83 kr. pri nas v Avstriji 4 gld. 43 kr., na Ruskem 4 gld. 98 kr. na Grškem 5 gld., v Italiji 6 gld. 7 kr., v Švici 6 gld. 56 kr., na Nemškem 9 gld. 10 kr., na Angleškem 10 gld. 47 kr. in na Francoskem 11 gld. 50 kr. Ako pomislimo, koliko milijonov je ljudi v naštetih državah, potem lahko zračunimo, kako grozne svote se plačujejo za vojaštvo, ki nam sedaj ohranjuje mir. — Ako n. pr. vzamemo, da je na Kranjskem pol milijona ljudi, tedaj pride po tem računu samo na Kranjsko deželo precej nad 200 tisoč gld. vsako leto stroškov za vojaštvo.

Ogerski liberalci še vedno rujejo zoper cerkev in bi najraje iz krone sv. Štefana odstranili križ ter Ogersko spremenili v popolno brezversko državo, v kateri bodo zvonec nosili — judje. Malo je dežel na svetu, kjer bi judje tako samooblastno gospodovali, kakor na Ogerskem; vse, kar si zmislijo, pa se jim dovoli; sedaj se jim bo najbrže dovolilo tudi to, da smejo kristijani prestopati v judovsko vero. Tudi pisanje krstnih, poročnih in mrljskih bukev bo vlada vzela duhovnom, ki so to sedaj opravljali brezplačno in bo nastavila posebne uradnike, za katere bo morala plačevati blizo pol milijona gold. plače. Tako je liberalno gospodarstvo, kjer katoličani molče, kjer ne vedo za svoje pravice in kjer se izroče liberalcem, da jim gospodarijo!

Na *Češkem* so razmere še vedno nejasne. Liberalni Mladočehi so razmere tako zmedli, da v zadnjem času važni in mnogostevilni češki narod nima nobene veljave na Dunaju. Poleg tega pa, ker se Čehi med seboj prepirajo, smejejo se in imajo dobiček le Nemci. Tako se je zgodilo nedavno pri neki volitvi v državni zbor, da je bil voljen Nемец, ker so Čehi imeli dva svoja kandidata. Liberalizem torej ne škoduje samo verskemu življenju, ampak je nam Slovanom v kvar tudi v narodnem oziru. Kolikor dalje bo od Slovanov liberalizem s svojimi nauki, toliko bolj bo za nas. — Uporni duh se po svetu vsled brezverske vzgoje vedno bolj razširja. Celo med vojaki se širi ta upornost. Tako so nedavno poročali časniki, da so na *Nemškem* zaprli na cesarjev ukaz 183 podčastnikov, ki so na sumu, da so se vdeleževali socialno demokratičnega rovanja, ter da so pri neki priliki v gostilni kričali: Živela anarhija, Živel upor! — Kjer ni Boga in strahu božjega, tam tudi milijoni bajonetov ne bodo vzdržali reda.

Ruski car je nevarno bolan in najbrže, da ma tudi najslavnejši zdravniki, ki jih kličejo k njemu iz raznih krajev sveta, ne bodo mogli ohraniti življenja za dolgo časa. Ministri ruski se že posvetujejo, kaj bo treba vkreniti za čas bolezn ali smrti. Ako umrje sedanjí car, vladal bo za njim prestolonaslednik sin njegov Nikolaj, katerega ravno sedaj ženijo z neko nemško princesinjo. Pravijo, da knez Nikolaj Poljakom in katoličanom ne bo nasproten.

Vojska med Kitajci in Japonci se še vedno nadaljuje in dosedaj so bili Japonci bolj srečni ter so na suhem in na morju že v nekaterih bitkah premagali Kitajce: Pravijo, da imajo Japonci boljše generale, in bolj vrejeno vojsko, kakor Kitajci, pri katerih je vse ostalo, kakor je bilo pred tisoč in tisoč leti. Mogoče je, da se ob tej priliki razdrobi velikansko kitajsko cesarstvo. Za krščanstvo in za omiko bi to gotovo boljše, ker bo vsaj prenehala ona mrtvičnost, ki sedaj vlada v »nebetkem kraljestvu« kakor Kitajci imenujejo svoje cesarstvo.

Socialistični shod in slov. katol. del. društvo.

Za nedeljo 7. oktobra je sklical odbor socialnodemokrat. društva »Bodočnost« ljudski shod v kazinskem salonu v Ljubljani, kakor je naročilo strankarsko vodstvo plačanim ljubljanskim agitatorjem. Ljudskega shoda se je vdeležilo tudi jako veliko udov slov. kat. delavskega društva. Vseh udeležencev na shodu je bilo kakih 800. Socialnodemokratična stranka se je z najsilnejšo agitacijo pripravljala za ta dan; zvekla je vse na shod, kar je dobila; poleg malega številca znanih modrijanov: Brozoviča, Grabloviča, Barte, Železnikarja in drugih je bilo tudi nekaj zastopnic slabšega spola, bitjic, katerim so socialistiški plesi in »zabavni večeri« izbili še tisto mrvo pameti, kar je bilo mogoče v zvezi z dolgimi lasmi in poleg pameti tudi sramezljivost; zraven smo pa opazili jako veliko nedoraslih pobičev, o katerih bi bili mislili, da so prišli z atom v gostilno, če ne bi rudeči trak na njihovih ozkih prsih oznanjal, da se zavedajo, da so že zdavnej odstavljani.

Ti pobiči so stali ponosno pri vratih in so spuščali dohajajoče v dvorano. Samo starih niso hoteli spustiti. Trtnika, Gostinčarja, Potočnika in Cilerja, češ da jih predobro poznajo iz Kamnika. Toda vladni zastopnik g. Vračko je zavrnil dečake in gromoviti »živio« je zaoril, ko je vstopil predsednik slov. katol. del. društva Trtnik s tovariši v dvorano. Grablovič je pozdravil navzoče in potem se je pričela volitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen Trtnik, za podpredsednika Urbančič in za zapisnikarja Gostinčar, vsi odborniki slov. katol. delavskega društva. Nič ni pomagala niti zvitost, niti prošnja Grablovičeva, naj se izbere vsaj za podpredsednika sodrug Železnikar.

Toda ni slo. Komaj 15 rok se je vzdignilo zanje; do 700 pa je zahtevalo svojega katoliškega moža.

Prvi je govoril Gostinčar, v krepkih besedah in neovržno dokazujoč, da so socialisti s svojimi načeli in svojim postopanjem največ vzrok, da ne dobodo delavci svojih političnih pravic. Opisaval je sebičnost in židovski značaj socialističnih voditeljev in našteval ogromne svote, s katerimi se iz delavskih žuljev bogaté. Socialisti so jeli vmes rujoveti in kričati, vzlasti Grablovič je kričal govorniku, naj molči, nekateri socialisti so začeli rabiti pesti in seveda je nastal takoj tak šum, da zborovanje ni bilo več mogoče. Par socialistov so redniki postavili na hladno, toda miru vendar še ni bilo, zato ker so socialisti s svojo surovostjo hoteli preprečiti shod, ker ga niso mogli s svojim številom. Vladni zastopnik je mej šumom in krikom zaključil ljudski shod. Slov. katol. delavska stranka bi bila večerajšnji od socialistov sklicani shod vporabila v to, da bi bila razvila svoj program in pokazala nezmožnost in budalost socialističnega programa, toda surovost socialistična je to preprečila, zmagala je pa najsijajnejše katol. delavska stranka ker najmanj 10krat toliko je bilo katol. delavcev, kot socialistov; pokazala je dalje, da je v Ljubljani socialistični »ljudski shod« nemogoč in konečno, da je krščansko socialni program mej delavci na Kranjskem postal v dveh mesecih že silnejši in mogočnejši, nego socialistični v desetih letih. A trebalo je društva. Kedor se hoče prepričati o neizrekljivi potrebi slov. katol. delavskega društva, naj premišluje o shodih, kakoršen se je vršil večeraj v ljubljanski kazini.

Kaj je novega po Slovenskem?

iz Črnega Vrha pri Idriji. Na Rožnvenško nedeljo je bila v Črnem vrhu lepa cerkvena slovesnost. Prečastiti gospod Franc Kunstelj, cirčniški dekan, so blagoslovili oba prenovljena stranska altarja v cerkvi svetega Josta, novo kapelo sv. Križa na pokopališču z altarjem vred novi križ za procesije in razširjeno pokopališče. Oba stranska altarja v cerkvi sta dala prenoviti velika domača dobrotnika: Uršula Rupnik iz Zadioga in Janez Pirc iz Idrijskega Loga. Prva je skrbela za altar Matere Božje, drugi za altar sv. Valentina. Svojega premoženja pač ne moreta bolje in lepše obrniti, kakor v čast Božjo. Kamnoseško delo pri altarjih je lično naredil g. Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani.

Podobe so ostale stare, le barval jih je zares umetniško gospod Andrej Rovšek, kipar in pozlatar v Moravčah. Notranjščina Črnovrške cerkve je sedaj prav lepa. Vsi trije oltarji so kameniti, tabernakelj na velikem altarju je bil lani nov. Podobe na velikem altarju so bile nove pred tremi leti, sedaj sta pa še stranska altarja vsa prenovljena. Kapela sv. Križa na pokopališču se je zidala iz zapuščine Črnovrškega rojaka, rajnega gospoda Antona Lampeta, bivšega duhovnika na Gočah pri Vipavi. Sezidana je v čistem gotskem slogu. Altar in podobe sv. Križ in podobi Matere Božje in sv. Janeza so vse kamnite. Tlak je sestavljen iz plošč tako zvanega mozaičnega marmorja. Slovesnosti so se vdeležili tudi stirje vnanji gospodje.

S Štajerskega. Presvitli cesar so 14. septembra preč. g. kanonika Lovrenca Herg imenovali za infuliranega stolnega dekana v Mariboru. — Ustanovna slavnost bralnega društva v Gornji Radgoni je bila sijajna, vsled obilne vdeležbe podobna slovenskim taborom. Zbralo se je iz domačega in pet sosednjih okrajev, tudi iz Prekmurskega, nad 2000 ljudi, ki so pazljivo poslušali lepo godbo, petje in govore. Živelo prepotrebno društvo, ki šteje že okoli sto udov! — Gospoda poslanca dr. Radej in Robič sta 7. okt. poročala svojim volilcem v Slov. Bistrici. — V Slov. Gradcu se je vršilo posvetovanje o zgradbi železnice Sp. Dravograd - Velenje, v Mariboru pa o zgradbi proge Maribor - Zeleni Travniki in Maribor naravnost do Ptuja. — V romarski cerkvi sv. Roka pri Šmarju je 23. sept. č. o. Blaž Novak, kapucin, tamošnji rojak, daroval prvo sv. mašo. — Pri sv. Benediktu v Slov. goricah se je 30. sept. osnovalo vinorejsko društvo. — Dne 20. septembra so mil. g. stolni prošt Ig. Orožen v Denceljnovi livarni v Mariboru blagoslovili tri nove zvone; dva za podružnico sv. Katarine v Rečički, enega za podružnico sv. Štefana v sevniški župniji. — Na mariborski gimnaziji se je oglasilo za prvi slovenski razred 80 dečkov, jasen dokaz kako potrebne so slov. vspelednice v Celju. — Naučni minister Mađejski ni sprejel odposlanstva Celjanov, ki je prišlo v zadevi Celjske gimnazije. — Novi slovenski otroški vrtec v Mariboru je dobro obiskovan. — Namesto dosedanje nemško-slovenske šole bodo ustanovili v Slovenjem Gradcu čisto nemško. Res hudo se nam godi ob nemški

meji! — Podružnica nemškega sulvereina »Savinjska dolina« je prenehala, ker ni imela dovolj udov. Takšna osoda naj zadene vse enake podružnice na Slovenskem! V Konjiškem trgu, kjer živi 905 Slovencev in 464 Nemcev, se bodo tudi nadalje vsled zadnjih obč. volitev gospodovali »Nemci.« — Tudi naše delavce hočejo spriditi in pridobiti socijalni demokrati. Na Teharjih so razdelili nedavno 200 števil katoliški veri sovražnega lista »Delavec«. Proč s tem listom! — Na ptujskem dravskem mostu so postavili nov lep križ, ki je bil na praznik povišanja sv. križa blagoslovljen. — Dne 24. septembra je začelo goreti sredi mariborskega mesta v gosposkih ulicah. Zgorelo je Pirhanovo podstrešno skladišče, ker so gasilci večo nearečo zabranili. — V celjski okolici so našli komaj pol metra globoko zakopane človeške kosti. Ležale so najmanj 20 let v zemlji. — Dne 27. septembra je v Vojniku umrl po dolgoletni hudi bolezni č. g. Blaž Rotnik, župnik v pokoju, 74 let star. Bil je potrpežljiv, pobožen in vzgleden mašnik. K pogrebu ga je spremljalo 18 duhovnikov. Svetila mu večna luč! — Čast. g. Jakob Tajek pride za vojaškega kapelana v Maribor; č. o. Konrad Stazinski, minorit, je prestavljen k sv. Trojici v Halozah. — Dijasko semenišče v Mariboru, ki se je lani zdatno povečalo, je dobilo tudi novo prostorno kapelo, katero je letos znani slikar Brolo kaj lepo slikal na presno. Dne 8. t. m. so mil. knezoškof krasno kapelo slovesno blagoslovili ter semeniščanom v prisrčnih besedah razložili pomen raznih slik, opominjajoč gojence k lepemu čednostnemu življenju in marljivemu učenju. — Sadjarska razstava v Framu je bila prav lepa. Darila oziroma pohvalne diplome priznale so se 25 izložnikom. Enaka izložba se je otvorila 14. t. m. v Loki pri Zidanem mostu. — V novih vinogradih na Bizeljskem bodo letos dobili kakih 8000 veder vina. — Deževje zadnjih dnij je napravilo zdatno škodo v ljutomerskih vinogradih. Vsled preobilne mokrote začele so jagode pokati in gnjiti. Zdaj je vse v trgatvi. Kapljica, ki se bode pridelala, bo precej dobra. — Mesto Celje je postavilo velikansko brambovsko vojašnico, ki se je minule dni izročila svojemu namenu. — Iz konjiške vojašnice v Mariboru je pobegnil novinec Ant. Flisek iz Litije. Ko je bežal čez železniški tir zagrabi ga lokomotiva in ga tako poškoduje, da je kmalu potem umrl. Nova pošta se je z 1. oktobrom odprla pri sv. Francišku v gornji Savinjski dolini. — Pred porotnim sodiščem v Celju sta bila Janez Repatec in Ana Rajner zaradi zavrtnega umora na smrt obsojena. — Dne 21. septembra se je obesil 46letni kočar Fr. Zelenko pri sv. Andražu v Slovenskih goricah. Revež je bil slaboumen in si je v takem trenutku vzel življenje. Dne 26. septembra obesil se je na pokopališču v Pobrzu pri Mariboru 45letni zidar Fr. Kopic, dne 28. sept. pa neki posestnik v Trbovljab. V Celju pa se je zastrupila neka natakarica. Žalostno! — Prestavljena sta čč. gg. kapelana Anton Askerc v Škale in Jan. Medvešek v Mozirje. Novo nastavljen za kapelana v Loki je č. g. Lovro Šlamberger.

Cerkev in šola.

Socijalni demokratje in liberalci.

Na verskem polju zahteva bodoča socijalna država popolno brezverstvo. Poznamo socijalno-demokratsko slovo v tem oziru dobro. Tu nastopajo socijalisti z nenavadno podlostjo, surovostjo in nesramno nagoto. Koliko je tu bogokletstva nakopičenega! Evo jih:

Kristus ni bil Bog, marveč navaden modrijan. Takozvana Marijna pobožnost je baje češčenje — starih pagan-skih boginj!

Mohamed stoji pri socijalistih pravno višje, nego sam gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga!

Kršćanstvo je vera, ki je ljudstvo baje vjarmila. Zdaj je ni več treba — vsaj ni Boga! Boga je veda odstranila in francoski konvent ga je skratka spodil.

Nočemo nebes, pravijo socijalni demokratje, ta prepuščamo vrabcem! tam gori sploh ničesa ni, še nahod bi tam lahko našli . . . . Mi sovražimo duhovne . . . ; Nihče ni vreden socijalističnega imena, ki ni brezverec in ki ne skrbi za razširitev brezverstva. Sedanja socijalna demokratična stranka je iz cela brezverska družba, ona sovraži cerkev, pa meni da ima prav, ker je cerkev le neki kapitalistični ustav, ki slepari proletarje z menicami na nebeško blaženost!

Dovolj — tak je toraj demokratični katekizem.

Pa taki ljudje pa hočejo prenoviti celo družbo! Vprašam: Kdo je izučil socijalne demokrate v onem zverinskem sovraštvu proti Kristusovi veri? Njegov oče — liberalizem. Temeljno liberalizmovno načelo je, zanikati vse božje, zanikati vsak vpliv razodete vere na posameznika, na družbo in državo.

V začetku so priznavali liberalci še nekega velikega svetozidarja, ki pa več ne skrbi za svet, ki se je vlegel nekje za gorami in mirno počiva, da ne moti svojih otrok, ki naj imajo v liberalnoustavni državi tem večjo prostost.

Toda, kakšen pa je oni Bog, ki samo živi, pa ne vlada? — Zato so si sezidali liberalci raje državo brez Boga; hoče-li pa vendar še kdo verovati — to naj je njegova stvar. Zato pravijo danes socijalisti: »Vera je zasebna stvar.«

Liberalna država je odpadla od Boga, proglasila je sama sebe za najvišjega sodnika, sama sebe je proglasila za boga!

Liberalizem, ki si v vsem nasprotuje, nasprotuje si i v tej trditvi.

Poglejmo bližje:

Liberalni profesorji učé z učenih svojih sedežev brezverstvo, da ni Boga — pa vsaka liberalna država ima vendar le svojega ministra za pouk in bogočastje.

Liberalna država je odstavila Boga — pa od vsakega prisegajočega človeka zahteva, naj veruje v Boga!

Liberalna Francija ne priznava nedelje, pa škofo vendar le imenuje in nastavlja.

A zdaj, ko že treskajo bombe, vpijejo: »Ohranite ljudstvu vero!« Tako? Pa za gospódo ne? Ali gospódi ni treba vere?

Kdo je pa vzel ljudstvu vero v večno življenje? Ko je izdal Bechner svojo bogotajno knjigo, v kateri zanikava dušo, dobilo jo je na tisoče delavcev. Zloglasni Anastazij Grün piše, da se ljudstvu dela krivica, če se mu obeta večno posmrtno življenje, ker se mu s tem jemlje i podzemeljsko nebo. Kaj čuda, če so tedaj zapisali berlinski socijalisti nad vhodom na pokopališče: »Naše življenje na zemlji bodi le razkoš in veselje, saj ni nebes, nebeške blaženosti in svidenja!«

Kdo je tajil nauk o prvotnem grehu, o odrešenju, o nadnaravnem človeškem cilju? — Liberalci! A socijalisti so si pa njihove nauke dobro zapomnili!

Dobro: če ni izvirnega greha, potem so narodi vsi dobri; slab in hudodelnik postane še le radi slabih družbenih razmer, in vsi oni že obešeni anarhisti so bili nedolžni poštenjaki, vsega njihovega hudodelstva je kriva le družba . . .

Če ni izvirnega greha ni odrešenja — pa ga tudi ni treba —; Kristus je bil modrijan, ne pa Odrešenik; vsak socijalist si odrešenje lahko sam zadobi! Naj le molčijo duhovni in se ne mešajo v politiko! . . . Ali spada izvirni greh, odrešenje in zadnji človekov cilj tudi v politiko?

Socijalistom se očita, da hočejo v svojo državo vpeljati »svobodno ljubezen«.

Morda je civilni zakon liberalnih držav kaj boljšega? Po izreku sv. Očeta Pija IX., je navadno, izcela navadno priležništvo!

Sploh pa cela vrsta liberalnih postav, kakor: ustanovljenje civilnih uradov v cerkvenih rečeh, civilni zakon, zakon, po katerem je dovoljeno izstopiti iz cerkve itd., kaj je to družega kakor navodilo, ki naj bi vodilo socijaliste pri ustanavljanju njihove države brez vere, brez Boga.

Pa kakošno bo življenje v oni bodoči socijalistični državi? Predočimo si veliko menažerijo, kjer so izpustili najedenkrat divje zivali, katere niso dobile že dolgo časa hrane, k temu pa preberimo še kako zgodovinsko knjigo o krvoločnem razsajanju pariske komune l. 1871. tedaj si homo napravili istinito sliko bodoče brezverske države. Takrat bo vladala svoboda, prostost! Vse one verske domisljije nehajo . . .

Neki blagajnik hoče uiti z nekaj tisočaki . . . Pa večni sodnik, pekel, sedma božja postava? a! ta ne velja več . . . Le hitro z denarjem v žep . . . Izvrstno, živio! Zdaj pa v Ameriko!

Neki ženi je nadležna zakonska zvestoba . . . proč z zastarelo neumnostjo — ta več ne velja! — Nekemu sinčku živi oče predolgo; rad bi se potrudil napraviti njegove prihranjene denarje — toda 4. pa 5. božja zapoved? Oh tepec neumen, kaj te briga božja postava Vsaj ne velja več!

Tako bo v oni bodoči državi brez Boga, brez vere kakor ondi, kjer ne vpliva Kristusova vera na нравno vzgojo ljudstva.

Končamo. Kdor podpira in širi svobodomiselna, liberalna načela, pomaga socijalnim demokratom dovršiti in vresničiti njihove pogubonosne namere, t. j. ustanovljenje socijalno demokratične republike, katera bo vrhunec vseh neizmernih zmešnjav in zmot, katere so že povzročili. Stojimo ob kraju propada, padamo v brezdnost. One zaslepljene pa, ki menijo, da so to sami prazni strahovi, ki vkljub jasnim znamenjem še vedno sirijo liberalna načela, bodo preklinjali njihovi lastni otroci; pripravljajo jim namreč žalostno, prežalostno bodočnost. Zato ne pozabimo: Liberalizem, jedino liberalizem je vzrok vsega sedanjega nereda, vsega hudega, ki človeštvo tare sedanje dni!

Italijanska vladarska hiša in sv. cerkev.

20. septembra l. 1870. so pri tako imenovanih Pijevih vratih pridrele pijemonske čete v Rim in ugrabile sv. očetu krasno palačo Kvirinal, kjer so bivali sv. oče po letu, ker je v letnem času Vatikan nezdrav. Proglasili so brezverski vodje Italijanov Kvirinal za »narodno last.« Mesto sv. očeta biva sedaj v tej palači kraljeva rodovina. A sedanji kralj Humbert se ne čuti srečnega. Iz Kvirinala se dobro vidi pol ure oddaljeni Vatikan. Ko je nekega dne stopil Humbert k oknu in ozrl se na Vatikan, sedanje papeževo bivališče, je baje vskliknil:

»V resnici sem jaz večji ujetnik, kakor papež Leon XIII. v Vatikanu; mene imajo v sponah ukovane možje iz lože in storiti moram, kar mi oni ukažejo, naj je tudi krivično in grešno — kot ustavni vladar moram glušiti svojo vest ter jo v spono kovati. Ta pa, zastopnik vsega krščanskega ljudstva, je veselja ves prevzet vkljub vsem bridkostim, ker ga ljubezen in radost njegovih otrok, ki privrevaajo iz vseh delov sveta, tolaži, ga povzdiguje in mu dneve visoke starosti in njegovih težkih skrbij tako čudovito sladi.«

V Kvirinalu pa prebiva tudi neka gospa, ki se čuti še nesrečnejšo. Kraljica Margareta je to, žena kralja Humberta. Ta gospa je verna in pripoznava v Leonu XIII. najvišjega božjega namestnika na zemlji. Ko so sv. oče l. 1888. obhajali svojo zlato mašo, preskrbela je tudi sebi vstopnico v cerkev sv. Petra, toda ni bivala med zastopniki vladarjev in drugimi velikaši in odličnjaki na posebnem prostoru, marveč nepoznana se je vdeležila kakor navadna gospa med drugim ljudstvom zlate maše. Čim živejša je njena vera, čim večje njeno spoštovanje do skupnega očeta vsega krščanstva, tem večja mora biti njena bolečina, ko premišljuje v nebo vpijočo krivico, ki se je zgodila pred 24 leti in se še do danes ni popravila. Zato se tudi silno boji in trepeti pred kaznijo božjo. V avgustu je pisal znamenit francoski list:

»Kraljico muči dva ali tri mesece sem nepremagljiv strah. Ne živi le v prepričanju, da bode revolucija v kratkem pomedla s savojskim kraljestvom, temveč se

ne more osvoboditi tudi te misli, da čaka kraljevo družino smrt, s katero jo bode kaznovalo ljudstvo samo.« »Končala bodem jaz kakor Marija Antoinette! Ne bomo odšli kazni, ker smo oropali Rim!« kliče pogostoma. Verski čut je v kraljici posebno zadnji čas sila vzbujen. Vzrok, da je toliko nesreč v Italiji in da je naklonjenost ljudstva do kralja vedno hladnejša, je po njenih mislih, ker so zlobno zlorabili sv. stol. »Pri razpoki pri Pijevih vratih,« večkrat ponavlja, »koreninijo vsa naša zla.« Zato kratjica le na to misli, kako bi spravila savojsko vladarsko hišo in Vatikan, kralja s papežem. Sama za-se bi iz srca rada brezpogojno prepustila Rim papežu.

»Bomo videli, kaj da pride!« — Naj se razsuje tudi svet, pravica živi! — S pravico so verni, veliki možje klicali nekdanj, bode li italijanski kralj sedaj to ponovil? —

Varhi Božjega groba.

Jeruzalem, 26. sept.

Dovolite, da bralcem vašega cenjenega lista nekoliko pojasnim sedanje stanje jeruzalemske kustodije, katera je dandanašnji še prav tako mejnarodna, kakor je bila pred 700 leti. Frančiškani svete dežele so po narodnosti večinoma Lahij, Španci in Francozi. Mnogo je tudi Portugalcev, Angležev, Belžanov, Arabcev in Grkov, Nemcev je nekaj čez 20, Slovanov je kaj malo: nekaj Poljakov in Čehov ter kakih 6 Jugoslovanov.

Večih in manjših samostanov je 48 in sicer v Judeji 9, v Galileji 6, v Feniciji 7, v Siriji 3, v mali Armeniji 3, v Traciji 1, na Cipru 3 in v spodnjem Egiptu 16.

Število redovnikov-frančiskanov delujočih v sveti deželi je 443, namreč 174 duhovnikov, 33 bogoslovcev 6 novincev, 155 bratov lajikov, 57 terciarijev in 18 postulantov. Vsi večji samostani imajo zelo obširne župnije in dobro obiskovane šole, izmed poslednjih je zelo na glasu licej v Alepu.

21. sept. so se v Marijinem Grobu pošteno spoprijeli grški in armenski menihi. Šlo se je zares, kajti obdelavali so se z noži. Mirili so jih turški vojaki. To je častno za kristijane, ka-li?

Pretekli mesec je bila tukaj karavana nemških hribolezcev. Nastanili so se po hotelih. Svetišče niso obiskali, pač pa Omarjevo mošejo. No hribolezci pa Kalvarija, saj je vendar prenizka zanje!!

Slovenski duhovnik v Aleksandriji

Zelja, katero je sprožil dr. Lampe, naj bi Slovenci bivajoči v Aleksandriji, dobili svojega duhovna se je spolnila. Prišel je tje frančiskan P. Hubert R a n t. Ta nam piše: V Aleksandrijo sem prišel 29. septembra. V Jeruzalemu sem bil štiri tedne, in sicer en teden v samostanu sv. Odrešenika, tri tedne pri Božjem grobu. V Jafi sem se ukrcal 27. sept. Morje je bilo jako viharo. Čoln, v katerem smo se peljali do parnika, so neusmiljeno premetavali valovi, med vzburkanjem in ploskanjem valov odmevalo je vzdihovanje in vpitje, v katerem se je posebno odlikoval »nežni« spol. Jaz na celem potu nisem

imel morske bolezni in njenih »prikaznij«, menda radi tega ne, ker nisem nanjo mislil. — 28. sept. sem prišel v Port-Sajd, kjer sem maševal, in 29. zjutraj v Aleksandrijo, kjer ostanem kot kurat za Slovence osobito Slovenke, kajti teh je največ. Na rožnvenško nedeljo sem imel prvič v tukajšnji cerkvi nagovor in pridigo slovensko! Ne morem povedati, kedo je bil bolj vesel ali jaz ali poslušalci. Slovenke so kar samega veselja jokale, ko so začule božjo besedo v milem materinem jeziku. A zraven sem

skusil mnogo težav in britkostij, kajti moral sem se »preklati«, predno so mi dovolili slovensko propoved. A oplašiti se nisem dal; pokazal sem jim pismo iz Rima in v njem besede »curato per gli slavi«, in pomagalo je. Za spoved sem jih imel vze prvo nedeljo toliko, da je bilo kar veselje, dela imam, hvala Bogu! dovelj! Bog mili daj svoj blagoslov! — Pri tukajšnjem našem konzolatu sta oba podkonzula Čeha, neki uradnik je Hrvat, kar mi je velike vrednosti

P. H. R.

Listek.

Obhajilo.

V župni cerkvi neke vasi na Zgornje-Bavarskem klečala je v prvi klopi neka gospa, kateri se je na prvi pogled videlo, da je imenitnega stanu. Prišla je po svoji vsakdanji navadi počastiti Najsvetejše v tabernakeljnu.

Ko je že tako dalje časa klečala, zaslišijo se koraki in nato prikaže se župnik iz zakristije. Po obleki se je dalo takoj sklepati, da pojde obhajati. Prizgal je dve sveči, in jedno djal v svetilnico, katero je bil seboj prinesel, nato je vzel iz tabernakeljna sv. rešnje Telo, postavil vse pred se, pokleknil in čakal.

Kmalu nato priteče majhno, kakih pet let staro dekletce v cerkev, gre k oltarju in zašepeta župniku na uho, vendar tako glasno, da je pobožna gospa lahko vse slišala: »Cerkovnik je na polji in v celi vasi ni nobenega mozkega doma.«

Gospod župnik je ravno premišljeval, kaj mu je storiti, kar gospa vstane, se približa oltarju, vzame svetilnico v jedno roko, zvonček v drugo in reče: »Gospod župnik, jaz hočem z vami iti!«

Župnik jo začuden pogleda.

»Toda, Veličanstvo«, pričel je, toda kraljica ga ni pustila izgovoriti.

»Ako mi dovolite«, reče ona, »jaz sem pripravljena!«

Duhovnik gre nato, ne da bi si še braniti upal, vzame sv. Rešnje telo in ga nese po cesti skozi vas v hišico, stoječo na gričku, precej oddaljenem od vasi. Spredej je šla deklica in kazala pot, za njo pa s pobešeno glavo kraljica; v levi roki držala je svetilnico, z desno pa je od časa do časa pozvanjala.

Ko so šli čez polje, so ljudje, ki so delali ondi, že od daleč poklekovali, toda ko so zagledali kraljico pred župnikom, niso se mogli zdržati in klici veselja in začudenja razlegali so se čez polje in travnike. Le jeden bil je ves prestrašen in ni vedel, kam bi se dejal. namreč — cerkovnik. Hitro je dirjal domov, se čedno oblekel in hitel proti hišici, da bi vsaj na poti še namestil kraljico.

V hišici na griču ležala je bolnica, stara mati onega dekletca in željno pričakovala jedino in vso tolažbo v smrtni sili. Ko je gospod župnik vstopil, bila je tako zatopljena v svete misli, da ni niti zapazila visoke

gospo, ki je k vratom pokleknila in cel čas med svetim opravilom molila.

Med tem časom prišla sta čez grič dva gospoda, jeden bil je mlad, lepo oblečen in je gledal samozavestno okoli sebe; drugi bil je že bolj postaren mož, videlo se mu je na obrazu, da mora biti ptujec in da je mlajši njegov vodnik.

»Sedaj sva na sveti zemlji«, reče mladenič z imenitnim obrazom, »vsak hip naletite na kako staro znamenje in na vsakih pet korakov srečate staro ženico z rožnim vencem v roki; ob petkih ne dobite mesa, ako obljubite desetkrat toliko zanj, kakor je vredno; sploh so ljudje tukaj najmanj za petsto let za drugimi olikanimi ljudmi.«

»Toda vi ste tudi katoliške vere?« pripomni stari gospod.

»Seveda — res je — ali jaz sem si že sam svojo vero ustvaril, pridige poslušati, — to se mi preneumno zdi, iz njih se tako ne morem nič naučiti, dolžnosti svojega stanu pa tako spolnujem.«

V tem hipu zaslišita za seboj zvonček in iz hišice se prikaže župnik s Presvetim, pred njim pa kraljica. Mladi brezbožnež ni vedel, ali bi pustil, da gre župnik pred njim ali ne; toda kmalu se je odločil; zgrabil je svojega spremljevalca za roko in šel ravno pred kraljico. Stari gospod je vzel spoštljivo klobuk z glave, mlajši pa tega ni maral storiti.

»Tukaj bi človek ne mogel že koraka storiti, da bi se mu ne bilo treba umikati takim sprevedom stare baze«, rekel je mladič tako glasno, da ga je župnik moral slišati, »sicer je pa pot tudi za druge ljudi, ne samo za duhovnike.«

»Ali ste že zapazili to staro gospo, ki spremlja duhovnika«, vpraša stari gospod, »po obleki soditi, mora biti iz boljših stanov?«

»O zapazil sem jo«, odvrne ta, »gotovo kaka spokornica, morebiti bodem tudi jaz, kadar se bodem življenja nauzil, tako storil — toda ne, tega nikoli, rajši — in nato se je vsula cela vrsta bogokletnih besedij iz njegovih ust.

»Bodite tiho s svojimi neumnostmi«, oglasi se nekdo za gospodičem. Bil je cerkovnik, ki je pa na migljaj kraljice takoj umolknil in šel po stranski poti nazaj v vas.

Ves sprevod je sedaj prišel v vas, kjer se je nabralo mnogo ljudi, ker se je že zračilo. Cerkovnik stal je za gručo možakov, ki je jezno merila predrzna ptujca od nog do glave.

Sedaj pride sprevod bližje. »Gospoda župnika pustita naprej«, oglasi se nekdo, in starejši gospod je takoj obstal s klobukom v roki; mlajši hotel se je iztrgati, toda že je neki orjaški fant zaupil nad njim: »Sedaj si mi tiho.« Na to je vse pokleknilo, samo mladi tudi-katoličan je stal s klobukom na glavi.

V istem trenutku odletel mu je klobuk raz glavo in par pesti ga je zadržalo, da ga ni mogel pobrati. Ta pa je pričel na to kričati: »Pustite me pri miru, sodrga predrzna, jaz sem prost in se ne menim za vas!«

»Sedaj je pa dovolj«, oglasi se nekdo in v onem hipu zginil je mladi razsvitljenec med pestmi, ki so od vseh strani nanj se usipale. Jeden pa je rekel staremu gospodu: »Če pojdete zopet z njim skupaj iz vasi, recite mu, naj nas vendar ne gre tožiti, ker smo ga nabili. Če pridemo pred sodnijo, porečemo, da smo ga zaradi tega nabili, ker je našo kraljico razžalil in ne ker je Boga — ta, namreč zna že sam take pokoriti — in nobeden sodnik na vsem Bavarskem mu ne bode pomagal!«

»Kaj — kraljica — Bavarska?« vpraša začuden stari gospod in takoj je dobil odgovor: »Da, ta gospa, ki je šla pred gospodom župnikom je Njeno Veličastvo kraljica Marija. Vedite, da ona bila je poprej luteranka, sedaj pa je katoličanka in tako dobre in pobožne gospe ni dobiti v vsej Bavarskej.«

Dva meseca pozneje prišel je nekega dne gospod župnik z veselo novico k kraljici: Veličanstvo, Božja previdnost dopustila je, da je imel oni zopni dogodek najboljše posledice. Oni stari gospod, ki je takrat mladega zabavljača spremljal, pisal mi je, da je bil od onega dogodka tako ganjen, da je resnico naše vere spoznal in da prestopi prvo nedeljo v adventu tudi on od luteranske vere v katoliško.

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

16. Ne preziraj revežev!

Pred ograjo lepega vrta, ki se je razprostiral okoli bogato okrašene in ukusno zgrajene hiše, stal je nekega poznega jesenskega dne mlad mož in gledal plašno na vrt. Njegova obleka ni bila ravno najboljša. Na suknji kazali so šivi, da jih je že moč zapustila in da jim ne boče dolgo mogoče suknje na možu vzdrževati, tudi črevlji pričali so o dolgi hoji. Nasproti možu sedela je na vrtu mlada gospa v navadni domači obleki, kateri se je pa vendar poznalo, da je lastnina bogate gospe. Zraven gospe igral se je dečko kakih štirih let z velikim na verigi priklenjenim psom.

Mlademu možu, ki je pri ograji stal, poznalo se je na obrazu, da se bojuje sam s seboj. Mahoma se ojunači, odpre vrata in stopi na vrt.

»Milostljiva gospa«, prične mož s tresočim glasom.

»Ne bode nič«, preseka ga gospa, »kar odidite takoj z vrta!«

»Vi me gotovo imate za kakega krošnjarja, ne jaz sem Vas le hotel poprositi za košček kruha; silno sem že lačen, namenjen sem v M., toda nimam nobenega krajcarja; veliko dobroto bi mi skazali, ko bi mi podarili kos kruha.«

»Spravite se mi«, reče gospa osorno in se vzdigne, »tukaj ne potrebujemo potepinov, poglejte tega psa, ako se približate še za jeden korak, odvezem verigo in vi ste zgubljeni!«

Ali je bila ta lepa, mlada gospa brez srca? Pes je na verigi renčal in se zaganjal proti ptujcu.

»Dve minuti vam dam časa za pomislek, pri nas smo s takimi potepini takoj pri kraju.«

Ptujec na te besede ne odgovori nič, obrne se in odide zopet skozi vrata.

»Da bi i Vi kedaj tako pomoči potrebovali, kakor jaz danes in jo tudi brez vspeha iskali!« govoril je sam seboj in se vrgel v travo ob cesti. »Jaz potepin! Sam Bog mi je priča, da sem govoril resnico in ona me zove potepina!«

Še nikoli v svojem življenju ni prosjačil in sedaj je prisegel, da nikdar več ne pojde prosit, ako bi tudi sredi ceste od gladu umiral. Bil je poprej priden delavec in je imel dober zaslužek, toda vkljub temu, da je skromno po pameti živel, ni si mogel nič prihraniti. Pošiljal je vedno, kot dober sin svojemu že staremu očetu denarja in ko mu je ta umrl, moral je podpirati brata in njegove otroke. Toda prišli so slabi časi.

Tovarna, v kateri je delal, bila je razpuščena. On je zabredel v pomanjkanje. Še le čez precej časa je zvedel da v M. lahko delo dobi in takoj se je napotil tja. Ali na dolgi poti pošel mu je zadnji denar in bil je že tako lačen, da ni mogel dalje. Še-le najhujša potreba ga je primorala, da je šel prosit, toda takoj moral je skusiti trdosrčnost ljudi. Kako so bolele trde, neopravičene besede postenega in delavnega mladeniča!

Gospa je med tem šla v sobo. »Kaj pa, ko bi mu bila jaz krivico storila, morebiti je res potreben«, mislila si je in vest ji ni dala miru.

Kmalu na to vstopi hlapec v sobo in naznani gospej, da je voz pripravljen. Gospa je takoj šla s sinčkom, usedla se v voz in hlapec je pognal konje proti postaji, čakati soproga mlade gospe.

Mladi popotnik je korakal tudi po cesti, ki je vodila na postajo. Lakota ga je bila že jako oslabila, vendar ni hotel več prositi; marveč je ponovil svoj sklep, ko je zagledal v kočiji, ki je pridrdrala po cesti, mlado gospo, ki ga je bila poprej tako neusmiljeno od hiše pognala.

»Poglejte«, reče sinko v vozu, »nega prosjaka, nad katerega ste hoteli psa spustiti!« Te besede so jo jako zbolele, ali popraviti tudi sedaj ni hotela, kar je bila poprej zakrivila.

Voznik pričel je počasneje voziti, kajti peljati se je moralo k postaji čez tir, ki pa je na jedni strani med skalovjem, tako da se prihajajoči vlak ne more že

od daleč videti. Treba je bilo torej velike pozornosti.

Lačni popotnik je prehitel voz in se truden nekoliko dalje na kamen ob cesti usedel, da bi videl vlak, ki je imel priti.

Kar se zasliši svarilni žvižg prihajajočega vlaka, toda sedaj zažvižgal je v pogubo.

Ko so konji zaslišali čuden brlzig in na to odmev njegov, pričeli so se plašni spenjati in spustili so se v dir proti tiru. Na tiru morali bi zadeti ob stroj in nesreča bila je gotova.

Mož, na kamnu sedeč, videl je gospo, kako je z jedno roko tiščala sinka na prsi, z drugo pa se krčevito držala naslonjača.

»Da bi tudi vi kedaj pomoči potrebovali in je ne našli!« bila je popreje njegova želja ali sedaj oglasil se mu je v sruu drugi čut — čut ljubezni do bližnjega in temu se je moral čut maščevanja umakniti.

Sklep je bil gotov, popotnik skoči h konjem in zgrabi z vso silo za ujazdo; od nepričakovane zapreke prestrašeni obstali so konji za trenotek in tega je on znal dobro porabiti.

»Ven iz voza, takoj, sicer ste izgubljeni!« zakričal je in gospa se je kar spustila iz voza in potegnila sinka za seboj. Lahka omedlevica se je bila lotila in ko se je zopet zavedla, čutila je sinka pri sebi.

Toda kje je bil voz in konji? Kje njen rešitelj, ki ga je bila tako neusmiljeno od hiše pognala in ki se je sedaj tako plemenito maščeval? Kako bi mu sedaj mogla vse poplačati in svojo krivdo poravnati? Med tem je vlak že stal na postaji in tudi soprog mlade gospe je došel in kmalu našel svoje.

»Ali se ti v resnici ni nič zgodilo, moja ljuba?« vprašal jo je skrbno.

Toda ona ni slišala teh besedij; njeno oko iskalo je mladeniča v raztrgani obleki, da bi ga odpuščanja prosila in svojo krivico poravnala.

Kar zagleda tolpo ljudij bližati se. Dva sta nesla neko breme in šla naravnost proti gospej.

Konji so ga potegnili pod stroj, ko jih je hotel obdržati in jih rešiti, reče jeden izmed nosilcev, »toda sedaj je že izdihnil dušo!« Gospa vsa potrta mu ni mogla poplačati, a zato je bila sedaj usmiljena do revežev.

17. Sv. Rešnje Telo na severu.

Jedna najtežavnih, a tudi najmenitnejših misijon-skih postaj je gotovo na severnem tečaju, tam, kjer je šest mesecev dolga noč in šest mesecev dolg dan. Ta misijon oskrbljujejo redovniki očetje brezmadežnega Marijnega spočetja.

Prebivalci onih krajev niso stalno naseljeni, ampak naredo si luknje za stanovanja pod zemljo. Misjonarji potem takem tudi drugače ne prebivajo in nimajo stalnega domovja. Ko pride cela družba teh gorečih ozna-valcev sv. vere v te puste in mrzle kraje, poslove se drug od drugega in gredo vsak zase iskat izgubljenih ovčic.

Njih jedini spremljevalec je pes, ki pelje na saneh prtljago in pa živež, ki obstoji v posušenih in osoljenih ribah. Razun orodja, ki ga potrebujejo pri daritvi svete maše, imajo seboj nekaj moke in malo peč, da pečejo hostije.

Ti misjonarji poslužujejo se pri daritvi sv. maše vina, katero iztisnejo iz posušenega grozdja. Sami pa pijejo le snežnico in celo leto ne jedo niti kruha niti kaj drugega razun rib.

Kako pač morejo prebivati misjonarji v tej ledeni puščavi, in v takem pomanjkanju, ker leta ne vidijo svojih sodrugov in ne morejo opraviti sv. spovedi?

Vzrok njih moči je ta-le: ko je njih škof, mgr. Gruard, nekoč prosil sv. očeta Pija IX. za dovoljenje, da bi smeli sv. Rešnje Telo vedno brez luči seboj nositi, dejali so sv. oče:

»Taka prošnja zahteva pomisleka.« Tedaj odgovori škof: »Potem, sv. oče, moramo naše misijone opustiti, kajti tako življenje nam je za delj časa nemogoče, če nimamo sreče, gospoda Jezusa Kristusa vedno pri sebi imeti.« Globoko ginjen pravi nato Pij IX.: »Stori tedaj, sin moj, kar želiš.«

Od tistega časa nosijo misjonarji vedno ljubega Izve-ličarja pri sebi, in tako potuje kralj nebes in zemlje iskajoč neumrljivih duš po snegu in ledu in gre v pod-zemske luknje, kjer prebivajo največji divjaki na svetu, da reši njih duše.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako je hraniti čebulo? Kadar čebulo spraviš, jo pred vsem dobro posuši in spravi v zračen prostor. Kadar začne zmrzovati, čebulo dobro zakrij s slamo ali pa s cunjami. Ako je čebula pokrita ji ne bode škodovalo, če tudi zmrzne.

Kako se čistijo plesnivi sodi? Najboljše in najgotovejše sredstvo je, odzemi sodu dno ter ga z ostro krtačo dobro očisti in prezračí. Ako je sod zelo plesniv pomaga jedino to. Ako se pa plesnoba še ni preveč razširila si pomagaj tako-le. Deni v sod vode in spusti pri vehi v vodo železno verigo, katera mora

pa seveda z vrstico privezana biti, da jo je mogoče ven potegniti. Ako ni ravno lahko verige dobiti, zadostuje nekaj pesti drobnih kamenčkov. Sedaj je treba sod toliko časa goniti sem in tje, da se vsa plesnoba odrgne, kar se pozna na vodi. V tako očiščen sod deni nekoliko vroče vode, v kateri je raztopljen soda. (Na 20 litrov vode se dene 1 kgr. sode.) S to vročo tekočino je treba vse dele sodove izplakniti. Potem izplakni še sod s kropom in slednjič z mrzlo vodo. Ako bi bilo težavno poln sod mrzle vode natočiti, naj se sod tako obrača, da bode vsaka doga sodova vsaj nekaj ur pod vodo. Ko je voda

celi dan stala v sodu naj se izlije in sod se zažveplja. Zveplenje naj se čez osem dnij ponavlja, in sod se zopet z vodo izplakne. Ako sod več ne diši po plesnobi smeš natočiti vina v njega, sicer mora pa ostati zažvepljan.

Žitne cene na Dunaju dné 1. oktobra. Kvintal pšenice 6 glđ. 35 kr. do 7 glđ. 15 kr., kvintal rži 5 glđ. 45 kr. do 5 glđ. 80 kr. kvintal ječmena 4 glđ. 75 kr. do 6 glđ. 80 kr. tursica 6 glđ. do 6 glđ. 85 kr.

Razne novice.

(**Volitev na Notranjskem.**) Zadnji čas so vrše volitve volilnih mož na Notranjskem, ki bodo dné 30. oktobra volili poslanca za notranjske kmetske občine namestu umrlega Kraigherja. Volitev volilnih mož se vdeležuje prav mnogo prvotnih volilcev. Hude volilne borbe so bile v Št. Petru, v Slavini, v Planini, v Jablanici, kjer so povsod zmagali naši prijatelji s svojimi možmi, a v Št. Petru bodo zaradi nepravilnostij v ponedeljek zopet volili. Ker o volitvah vzlasti iz logaškega okraja še nimamo poročil, torej danes še ne moremo povedati, ali bo zmagal dné 30. oktobra kandidat naše stranke gospod Modic trgovec in posestnik na Lahovem ali ne. Do zdaj stoji stvar za našo stranko prav dobro.

(**Deželni odbor**) je za nameravani uzorni vinograd v Drasičah pri Črnomlju dovolil 1000 vplemenjenih ameriških trt raznih vrst in za trtnico 1000 okorenih ripara — trt.

(**Raiffeisenova blagajna v Horjulu.**) Po vzgledu Raiffeisnove blagajne v Trnovem pri Il. Bistrici ustanovila se je po posredovanju dr. Iv. Šusteršiča taka hranilnica in posojilnica tudi v Horjulu, kjer prične kmalu poslovati.

(**Duhovniške spremembe v Ljubljanski škofiji.**) Za župnega upravitelja v Dragi je imenovan gosp. Frančišek Zakrajšek, kapelan v Ribnici. Na njegovo mesto pride g. Alojzij Pehani, kapelan v Sodražici. Novomašnik g. Frančišek Traven je nastavljen kot kapelan v Sodražici.

(**V Ilirski Bistrici**) je umrl po dolgi bolezni gospod Ivan Tomšič, posestnik in občinski odbornik. Mož je postal velik dobrotnik našemu kraju, ker je volil lepe svote v blage namene. Naj v miru počiva!

(**Ustanovni shod slovenskega katoliškega društva za kamniški okraj**) ni bil 14. ampak bo v nedeljo, dné 28. oktobra ob treh popoldne v Kamniku, v gostilni »pri Kristofu«, kamor so povabljeni možje kamniškega okraja, ki se za to zanimajo.

(**V I. letnik ljublj. semenišča**) so vsprejeti ti-le gospodje: Azman Andrej iz Kroke, Bavec Josip iz Ljubljane, Berlan Anton iz Št. Vida pri Zatičini, Čebasek Jakob iz Trboj, Čemažar Franc iz Ljubljane, Čemažar Jakob iz Zeleznikov, Franke Franc iz Št. Petra pri Rud., Hartman Jožef s Suhe pri Škofji Loki, Jan Jakob iz Gorij, Janc Janez iz Novega Mesta, Jereb Ludvik (ekster-nist) iz Ljubljane, Jesenovec Matevž iz Škofje Loke, Knific Janez iz Trboj, Kozelj Franc iz Mengša, Kržišnik Jožef s Trate, Lavrič Andrej iz Loža, Lavrič Jožef iz

Blagovice, Lovretič Jakob iz Starega Trga pri Poljanah, Peče Emil iz Metlike, Papež Jurij iz Ratja pri Žuženbergu, Podobnik Alojz iz Zatičine, Rebol Blaž iz Trstenika, Sadar Franc iz Zatičine, Schauer Avgust iz Poljan na Koč., Zega Valentin iz Kandije, Zoré Ivan z Vinskega Vrha pri Trebelnem.

(**Katoliško društvo rokod. pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano**) napravilo je v nedeljo, kakor se nam poroča, jako prijeten zabavni večer. Govor ob tej priliki je prevzel vikar gosp. A. Kalan, ki nam je v poučno-šaljivi besedi opisoval solnčno in senčno stran javnega, družinskega in zasebnega življenja ter dokazoval, da si le z delom, katero spremlja blagoslov božji, pridobiva javnost, družina in posameznik stalne sreče. — Rokodelec J. Dovič deklamoval je prav točno Gregorčičevo pesem: »Domovini«. — Na to se je predstavljala igra v treh dejanjih: »Denar ali pa nos!« Igralci so prav dobro pogodili svoje vloge in dasi začetniki, sukali so se prav varno po odru, vzlasti so se kazali kot spretni igralce Dovič, Gregorin in Cirman, ki so imeli večje vloge. — Pri prosti zabavi vršil se je srečolov, za katerega je gosp. Anton Belec dal in nabral pri blagih radodarnih Št. Vidcih mnogo lepih dobitkov. — Upamo, da se zopet kmalu zberemo v lepi dvorani rokodelskega doma.

(**Goriško slov. politično društvo „Sloga“**) je imelo dné 11. t. m. letos letni občni zbor. Tajnik gospod A. Gabršček je prečital poročilo o odborovem delovanju v minolem društvenem letu. Odbor je storil potrebne korake, da se pravičneje sestavljajo letni imeniki porotnikov, kajti po sedanjem kopitu je porotno sodišče v Trstu in Gorici skoro izključno italijansko. Vsi naporji v tem oziru so doslej bili brez vspeha. Odbor se je tudi potrudil, da se tudi v Gorici ustanovi obrtno-daljevalna šola za slovenske obrtne učence. Pripravljeno je že vse, le vladnega dovoljenja je še treba. Istotako se je odbor oglašal na višjih mestih, da se tudi strokovna šola za mizarstvo in rezbarstvo premesti v Gorico. Društvo je imelo 178 glđ. 54 kr. dohodkov in toliko troškov. Za »Slogine« zavode je bilo dohodkov 5411 glđ. 29 kr.; troškov 5000 glđ. Za predsednika je bil zopet izvoljen dr. Ant. Gregorčič.

(**Redko slavje v Podgori.**) Iz Podgore pri Gorici se nam poroča: Po prizadevanju za čast božjo in lepoto hiše božje vnetega č. g. vikarja J. Goloba, dobila je podgorska cerkev nove slike sv. križevega pota. Na poziv č. g. vikarja bili so pobožni Podgorci vsi navdušeni za nakup novih slik. Obljubili so pokriti polovico stroškov,

a pri nabiranju zložili so celo svoto, da cerkvi ni bilo treba dodajati. Čast jim! Slike je dodelal slovenski slikar v Gorici g. J. Gosar. Na kvatarno nedeljo so je blagoslovili preč. gospod o. Bazilij, gvardijan frančiškanskega samostana na Kostanjevici, kateri je drage volje prevzel tudi slavnostni cerkveni govor. Slavnost počastil je s svojo navzočnostjo tudi preč. gospod Filipič, dekan ločniški z 11 drugimi sosednimi duhovniki. Vspored slavnosti bil je ta-le: Prenos slik po 28 mladeničih iz vikarišča v cerkev — blagoslov slik — slavnostni govor — slovesna sv. maša — blagoslov z zahvalno pesmijo: »Te Deum«. Pričujoči vikarijani so z velikim zanimanjem in z vzglednim obnašanjem prisostvovali prelepi, redki cerkveni slavnosti. Svoje duhovno veselje izražali so z okrašenjem vasi, pritrkovanjem zvonov in pokanjem možnarjev. Lepi dan bo ostal vsem vdeležencem slavnosti v dolgotrajnem spominu. Iz zanesljivega vira vemo, da si je ogledalo dosedaj nov križev pot mnogo odličnih oseb duhovniškega in posvetnega stanu. Vsi so hvalili delo. Tudi dopisnik je je ogledal. Njegovemu ukusu ugaja. S tem noče pa izreči strokovnjaške sodbe, ker ni veščak. Prijatelji lepe umetnosti so vabljeni o priliki, ko jih nanese pot v Podgoro, da si ogledajo delo domačega uma in dlana. Zeleti je, da bi Podgorci obiskovali sv. križev pot, premišljevali trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa v svojo dušno korist in v veselje čast. g. vikarju z ono marljivostjo in vnetostjo, s katero so zbirali denar za nov kras svoje cerkve. Zgodi se!

(Katoliško društvo za delavke) s sedežem v Ljubljani in z delovanjem na Kranjskem je najnovejšo katoliško društvo, čegar pravila je deželna vlada potrdila z dnem 19. sept. t. l. Kakor čujemo, oglasilo se je k društvu vže blizu 200 udov. Nadejati se je, da društvo kmalu prične svoje delovanje, ki ima namen pospeševati versko-nravno življenje in gnotno podpiranje delavk v slučajih bolezni in starosti.

Zahvala.

Dné 17. septembra t. l. uničil je požar vse moje poslopje in premično blago. Slavna c. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“

je po svojem glavnem zastopu v Ljubljani takoj izvršila cenitev in mi vso zavarovano svoto brez odbitka izplačala, za kar se omenjeni zavarovalnici javno najtoplejše zahvaljujem.

V Hujah pri Pregarjih, dné 8. okt. 1894.

Andrej Tomažič
zavarovanec

Anton Zadnik, Janez Konestabo
svedoka

L. S. Potrjuje!

Kaplanjski urad Pregarije, 8. okt. 1894.

Požar, s. r.

Najcenejši in najboljši vir nakupovanja!

Ubald pl. Trnkóczy lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijnceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.

Planinski zeliščni ali prsni strop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Redilna štupa za živino za odstranjevanje potrebe pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, stekanju nog, strpenju v boku, v križi itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravična sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-11)

Loterijske srečke.

Dunaj, 6. oktobra:	55,	49,	73,	66,	59.
Grádec, 6. oktobra:	87,	28,	21,	65,	42.
Linc, 13. oktobra:	29,	1,	50,	55,	30.
Trst, 29. septembra:	57,	89,	53,	59,	74.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dné 1. novembra 1894 zvečer.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Mlatilnice, vitla, triture
čistilne mlince za fito
vevalnice za krme
Avtomatični
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlince za sadje
predmete za kleč, sesalnice za vse namene, kakor v
obči: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpakuje v najnovjših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2,2 Praterstrasse Nr. 49.

Najboljše kataloge v svetilu in glasniku - Jutke - vsakdanji in
poslovni priložnosti.

Najkvalitetnejši popaji. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskušanje.
Cene se ne smejo znižati! Predgovoralec zahteva popaj!

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajni

9 častnih
in priznalnih
diplom

Kwizdov

136 20-11 IX 126 (8-8)

korneuburški živinoredilni prašek
za konje, govedo in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti
pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljšanje
ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogorski in
kraj. ravnanski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaju.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinoredilni prašek.

Pristen
dobiva se v vseh
lekarnah
in
drogerijah
avstro-ogorske
dežele.

zadnja cena

R. Miklauc
v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5.

Zaloga vsake baže
**gvantnega blaga za moške
in ženske** 183 7-3

kakor tudi vse vrste koe, kovtre, srajce,
jope, nogovice, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

Na prodaj je za vsako obrt prav pripravna
hiša šte. 13 v Ajdovščini
z dvoriščem, vrtom in hlevom

pod prav ugodnimi pogoji. — Natančneje pove lastnik Anton
Mozetič. 478 (2-2) 2

Največji izbor.

Najnižje cene.

Preobleke Popravnika.

L. Mikusch,
kovarska delavnica,
Ljubljana, Štečaj trg 18.

Kovertes s firmo
priporočila
Katoliška Tiskarna
po nizke ceni.

Odvetnik
dr. Janko Vilfan
je otvoril svojo 519 2-2

odvetniško pisarno
v Radovljici

2 v Klinarjevi po domače Klemenovi hiši.

Malo obrtnijo
si lahko in z malimi stroški
sleherni more povsod usta-
noviti. 182 20-3

Lep dobiček zagotovljen.
Frankovana pisma (10 kr.) je
pohijati pod naslovom: Eggart
Comp., Milan (Italija).

Jedino pristna
Kneippova sladna keva
bratov Ols
v rudečih, stiroglatih zavitkih
se dobiva v Ljubljani pri M.
Wagnerjevi vdovi in v vseh
špecerijskih in konsumnih pro-
dajalnicah. 185 (20-7)

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino „pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Wattergasse I, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28
priporočila za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje i. t. d.

100 24-21 Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:
birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Wesner Collar
Izvršuje se točno, iz najboljšega trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

115 Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorec na zahtevo brezplačno. 713

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše žepne in stenske ure ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate verižice, medaljone, prstane, zapostnice, naprsne igle 134 prodaja in ima v zalogi 19-15

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rototizu

Popravila tudi najtežavnejša izvršuje tekom 14 dni. — Za blago pri njem kupljeno istotako za natančno popravilo jamči.

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Priporočilna molitvena knjiga

Marija sedem žalosti

Dobiva se po 80, 90 kr. ter po gl. 1, in gl. 1'10, 1'20. Po pošti 5 kr. več pri

J. Bonaču

11

knjigovezu v Ljubljani.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva. Bogato oskrbljena po o. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov z jamčenom

XVII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gl. in steer: 1 glavni dobitek s 60.000 gl. z dvema predodobitkoma in dvema podobitkoma k 500 gl., 1 glavni dobitek s 30.000 gl., z 1 predodobitkom in 1 podobitkom po 250 gl., 2 dobitka po 10.000 gl., 10 dobitkov po 1000 gl., 15 dobitkov po 500 gl., 100 dobitkov po 100 gl. naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gl. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 20. decembra 1894. — Srečka stane 2 gl. avstr. valj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobira brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne preste.

Na Dunaju, v septembru 1894.

578 6-1

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,

188 6-1 oddelk državne loterije.

Sib. Kneipp

Previdnost!

626 24-19

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovaino izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatorej nema nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. tujnik.

Tudi kbt dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanji surrogati nikogar nimajo. 19

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom

Kathreiner!

Vsakdo

kateri rabi edlikovano seloddevo tinkturo lekarne Piccoli-Jeve pri „angelju“ v Ljubljani, si ohrani zdrav in krepak selodec, lahko prebavlja jedila in se obrani zaprtju telca.

Cena steklenici je 10 novcev.

Vnanja naročila razpošilja proti povzetju zneska.

148 24-12

